

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงปัญหาและความต้องการในการทำการเกษตร ภายในครัวเรือนของเกษตรกรเกาะนุโหล่น ประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ดำเนินงานโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในอดีตและปัจจุบันเพื่อวิเคราะห์แนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเกษตรเกาะนุโหล่น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายและพื้นที่ที่ใช้เป็นแหล่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือตัวแทนครัวเรือน เกษตรกรบนเกาะนุโหล่น ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูลจำนวน 130 ครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีเครื่องมือดังนี้

1. ผู้วิจัย ผู้วิจัยได้เตรียมตัวศึกษาค้นคว้าความรู้และทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการศึกษากำหนดวิธีการต่างๆที่จะใช้ในการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลอย่างรอบคอบและถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. การสัมภาษณ์ (Interview) เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนหรือกรอบคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าไว้อย่างเป็นขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานโดยใช้การสนทนาหรือการเจรจาโต้ตอบระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือ ตัวผู้ศึกษาในฐานะผู้สัมภาษณ์ และกลุ่มตัวอย่างในฐานะผู้ถูกสัมภาษณ์ ภายใต้การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และลักษณะการสนทนาเป็นไปอย่างยืดหยุ่น แบบสัมภาษณ์เป็นชนิด ปลายปิด (Close-ended Question) และแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open-ended Question) สำหรับเกษตรกรบนเกาะนุโหล่น โดยแบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 บริบททั่วไปของเกาะนุโหล่น และเกษตรกร

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเพื่อการบริโภคในครัวเรือน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพการเกษตร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการพัฒนาการเกษตรเพื่อการบริโภคในครัวเรือน เกาะบุญโหลน

3. จากนั้นจะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เพื่อเข้าสู่คำถามที่โยงเข้าหาประเด็นที่ต้องการจะได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง ใช้การสนทนาที่เป็นลักษณะวิธีการใช้คำถามแบบต่อเนื่องกลมกลืน เอาความจริงจากผู้ถูกสัมภาษณ์ (เกษตรกร) ให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังอาศัยการสังเกต(observation)ร่วมด้วย

4. อุปกรณ์ภาคสนาม อุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นในการเก็บข้อมูลได้แก่ กล้องถ่ายภาพ แบบบันทึกข้อมูล ซึ่งเตรียมประเด็นคำถามต่างๆ เอาไว้ล่วงหน้าเครื่องบันทึกเสียงขณะสนทนาได้ตอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและไม่คลาดเคลื่อน

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ได้สร้างเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสรุปวิธีการสร้างดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้

2. กำหนดโครงสร้าง รูปแบบ และเนื้อหาในการสัมภาษณ์ โดยคำนึงถึงคำตอบที่สามารถตอบคำถามของการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

3. ร่างแบบสัมภาษณ์โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้

4. ตรวจสอบร่างแบบสัมภาษณ์ โดยตรวจสอบด้วยตัวเอง และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและแก้ไขต่อไป

5. ทำการปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. เตรียมเครื่องมือต่างๆ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

2. ติดต่อไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยติดต่อผ่านไปยัง ผู้ใหญ่บ้านเกาะบุญโหลน ตำบลปากน้ำ

อำเภอละงู จังหวัดสตูล

3. เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนหรือกรอบคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าไว้อย่างเป็นขั้นตอนพอประมาณแต่ก็มีการยืดหยุ่นให้ผู้วิจัยสามารถตั้งคำถามขึ้นมาขณะที่ทำการสัมภาษณ์ โดยยึดสาระสำคัญของข้อคำถามที่เตรียมไว้เป็นแนวทาง เพื่อให้

คำถามเหล่านั้นเป็นไปตามสถานการณ์ ทำให้ได้รับข้อมูลหลักฐานที่ละเอียดถูกต้องครอบคลุม ประเด็นที่ต้องการศึกษา

4. ตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล รวบรวมและสรุปวิเคราะห์ผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ตามวัตถุประสงค์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์รวบรวมข้อคิดครั้งเพื่อเสนอผลการวิจัยต่อไป

อนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ภายใต้บรรยากาศไม่เป็นทางการ โดยสนทนาซักถามเรื่องทั่วไปก่อน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้ข้อมูลแล้วนำสู่ ประเด็นที่สร้างไว้ โดยพยายามควบคุมการสนทนาให้อยู่ในขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

การตรวจสอบข้อมูล

1. เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องเชื่อถือได้ นั่นและครอบคลุมวัตถุประสงค์การ วิจัย ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความเชื่อถือได้ด้วยวิธีการประเมินความสอดคล้องของ คำตอบจากการสนทนากับบริบทแวดล้อมในส่วนอื่นๆของข้อมูล

2. ตรวจสอบความครบถ้วนและคุณภาพของข้อมูลในส่วนของคุณลักษณะที่เป็นลักษณะของ การแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้ถูกสัมภาษณ์

3. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลเหตุการณ์หรือประสบการณ์ เพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ของผู้ให้ข้อมูล ค้นหาอคติส่วนตัวหรือความโน้มเอียงของผู้ให้ ข้อมูลว่าเป็นอย่างไร

4. จากนั้นเมื่อพบว่าข้อมูลในส่วนใดขาดหรือได้ข้อมูลไม่เพียงพอก็เก็บเพิ่มเติม โดยการ สัมภาษณ์ซ้ำอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้ศึกษาสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสารและภาคสนามได้เพียงพอต่อ การศึกษาแล้วนำมารวบรวมจัดเรียงเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นวัตถุประสงค์ที่วางไว้ วิเคราะห์ เนื้อหาอย่างคร่าว ๆ จากนั้นเมื่อพบว่าข้อมูลในส่วนใดขาดหรือได้ข้อมูลไม่เพียงพอ ก็เก็บเพิ่มเติม โดยการสัมภาษณ์ซ้ำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและถูกต้องมากที่สุดที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ได้แก่ พิจารณาแหล่งบุคคล แหล่งเวลา และสถานที่ แตกต่างกันหรือไม่ เช่นการสัมภาษณ์ซ้ำแต่เปลี่ยนสถานที่สัมภาษณ์ โดยสังเกตดูข้อมูลเหมือนเดิม หรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุดเพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาการเกษตรบนเกาะบูโหลน